

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2012-2013

10 OCTOBRE 2012

Projet de loi portant assentiment au Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement, signé à Bruxelles le 28 février 2005

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	5
Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement	6
Avant-projet de loi	7
Avis du Conseil d'État	8

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2012-2013

10 OKTOBER 2012

Wetsontwerp houdende instemming met het Aanvullend protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	5
Aanvullend protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling	6
Voorontwerp van wet	7
Advies van de Raad van State	8

EXPOSÉ DES MOTIFS

Le régime des privilèges et immunités dont jouit le Bureau de liaison de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement (BIRD) en Belgique est réglé, d'une part, par la Convention des Nations unies sur les privilèges et immunités des Institutions spécialisées du 21 novembre 1947, et, d'autre part, par l'Accord entre le Royaume de la Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement sur l'établissement en Belgique d'un Bureau de liaison de cette Organisation du 26 avril 1999, complémentaire à la Convention de 1947.

Le Protocole entre la Belgique et la BIRD, signé à Bruxelles le 28 février 2005, complémentaire à l'Accord de 1999, vise à mettre les fonctionnaires du Bureau de liaison de la BIRD à Bruxelles sur un pied d'égalité avec les fonctionnaires des autres organisations internationales en Belgique, notamment sur le plan des privilèges fiscaux, en leur accordant une franchise de première installation. Il contient les dispositions suivantes :

L'article 1er accorde aux fonctionnaires de la BIRD une franchise de première installation. Étant donné que le Protocole complémentaire est un accord de siège avec une organisation internationale liant la Belgique sur le plan international, la mention des obligations qui découlent pour la Belgique des dispositions des traités concernant l'Union européenne et de l'application des dispositions légales et réglementaires se justifie par le principe général selon lequel l'État ne peut prendre de nouveaux engagements internationaux qui seraient contraires à ses obligations internationales existantes. Dans le cas présent, ceci signifie que l'exemption en question ne peut être accordée que dans les conditions et limites fixées en application des dispositions des règlements et directives communautaires et par les lois ayant transposé ces dispositions en droit belge ainsi que dans le respect de la législation belge. Par exemple, l'exonération de droits d'importation n'ouvre pas le droit d'importer des biens qui seraient sous embargo ou prohibés.

Ainsi, sur la base de l'article 15.10 de la Sixième directive TVA (77/388/CEE) du 17 mai 1977, l'exonération est octroyée par les États membres, sans préjudice d'autres dispositions communautaires, dans les conditions qu'ils fixent en vue d'assurer l'application correcte et simple des exonérations et de prévenir toute fraude, évasion et abus éventuels, pour les livraisons de biens destinées aux membres des organismes internationaux reconnus comme tels par les autorités publiques du pays d'accueil, dans les limites et conditions fixées par les accords de siège.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het stelsel van voorrechten waarvan het Verbindingsbureau van de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling (BIRD) in België geniet wordt geregeld door, enerzijds, het Verdrag van de Verenigde naties nopens de voorrechten en immunititeiten van de gespecialiseerde instellingen van 21 november 1947, en, anderzijds, het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling inzake de vestiging in België van een Verbindingsbureau van deze Organisatie van 26 april 1999, aanvullend bij het Verdrag van 1947.

Het Protocol tussen België en de BIRD, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005, aanvullend bij het akkoord van 1999, wenst de ambtenaren van het Verbindingsbureau van de BIRD te Brussel op voet van gelijkheid te plaatsen met de ambtenaren van de andere internationale organisaties in België, meer bepaald op het vlak van de fiscale voorrechten, door hen een vrijstelling bij eerste installatie toe te kennen. Het bevat de volgende bepalingen :

Artikel 1 verleent aan de ambtenaren van de BIRD een vrijstelling bij eerste installatie. Aangezien het Aanvullend Protocol een zetelakkoord is met een internationale organisatie dat België internationaal bindt, is de vermelding van de verplichtingen die voor België voortvloeien uit de bepalingen van de verdragen betreffende de Europese Unie en uit de toepassing van de wetten en voorschriften verantwoord vanuit het algemene beginsel dat de Staat geen nieuwe internationale verbintenissen kan aangaan die strijdig zouden zijn met reeds geldende internationale verplichtingen. In dit geval wordt hiermee aangegeven dat de bedoelde vrijstelling slechts kan worden toegekend binnen de voorwaarden en de beperkingen vastgelegd door de bepalingen van de communautaire verordeningen en richtlijnen en door de wetten die deze bepalingen naar het Belgisch recht hebben omgezet, en met inachtneming van de Belgische wetten. Zo verleent, bijvoorbeeld, de vrijstelling van rechten bij invoer niet het recht om goederen onder embargo of verboden goederen in te voeren.

Aldus verlenen de lidstaten, onverminderd andere communautaire bepalingen, op basis van artikel 15.10 van de Zesde BTW-richtlijn (77/388/EEG) van 17 mei 1977 vrijstelling, onder de voorwaarden die zij vastleggen om een correcte en eenvoudige toepassing te verzekeren en alle fraude, ontwijking en misbruik te voorkomen, voor de leveringen van goederen aan de leden van de internationale instellingen, welke als dusdanig door de overheid van het gastland worden erkend, en dit binnen de beperkingen en onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in de zetelakkoorden.

En plus, il convient de noter que l'habilitation du ministre des Finances correspond à l'article 42, § 3, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (Code TVA), notamment le dernier alinéa, selon lequel le ministre des Finances fixe les limites et les conditions de l'application des exemptions accordées en vertu d'une convention internationale. Ces limites et conditions visent tant la nature (limites fixées en fonction de l'objectif d'une telle exonération, à savoir faciliter l'installation de l'organisation et de son personnel) que la quantité raisonnable des biens concernés, la destination à l'usage personnel du bénéficiaire et l'utilisation effective des biens pour l'installation en Belgique, mais aussi les modalités d'octroi d'une telle exemption afin d'éviter toute fraude ou abus. L'habilitation donnée au ministre des Finances ne concerne dès lors que l'application de l'exemption accordée en vertu de l'article 1er, et n'est par conséquent nullement en contradiction avec les articles 170 et 172 de la Constitution.

L'article 2 traite de l'entrée en vigueur.

La loi d'assentiment prévoit une application rétroactive du Protocole complémentaire à partir du 28 février 2005, date de la signature du Protocole complémentaire. L'application rétroactive doit permettre au directeur du Bureau de liaison de la BIRD et aux autres membres du personnel du Bureau de coordination de bénéficier des privilèges et immunités propres à leur statut, dès le jour de la signature du Protocole complémentaire. L'application avec effet rétroactif ne signifie pas que le Protocole complémentaire entrera en vigueur avec effet rétroactif sur le plan international. L'article en question prévoit uniquement que les dispositions du Protocole complémentaire peuvent, après son entrée en vigueur sur le plan international, être appliquées en Belgique avec effet rétroactif à partir de la date de sa signature. Cet article trouve sa justification dans le principe repris au préambule de la Convention du 13 février 1946 sur les privilèges et immunités des Nations unies et par analogie avec le prescrit au préambule de la Convention de Vienne du 18 avril 1961, selon lequel les privilèges et immunités accordés sont nécessaires pour le bon fonctionnement du Bureau de liaison de la BIRD en Belgique. En laissant rétroagir l'application des privilèges et immunités, le bon fonctionnement et l'indépendance du Bureau de liaison de la BIRD peuvent être assurés aussi pendant la période entre la signature et l'entrée en vigueur du Protocole complémentaire.

Le 11 mars 2010, le Conseil d'État a donné son avis sur l'avant-projet de loi portant assentiment avec cet accord. Concernant le point 1 de cet avis, on fait

Bovendien dient te worden opgemerkt dat de machtiging die aan de minister van Financiën wordt gegeven conform is aan artikel 42, § 3, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (BTW-wetboek), met name het laatste lid, krachtens hetwelk de minister van Financiën de perken en de voorwaarden vaststelt waarbinnen de vrijstellingen, die krachtens een internationale overeenkomst werden toegekend, in de praktijk worden toegepast. Deze perken en voorwaarden betreffen zowel de aard (beperkingen in functie van het doel van de vrijstelling, namelijk het vergemakkelijken van de vestiging van de organisatie en haar personeel) als de redelijke hoeveelheid van de betrokken goederen, de bestemming tot het persoonlijk gebruik van de begunstigde en de daadwerkelijke aanwending ervan voor de installatie in België, maar eveneens de modaliteiten waaronder de vrijstelling wordt toegekend met het oog op het verhinderen van elke fraude of misbruik. De aan de minister van Financiën gegeven machtiging betreft dus enkel de toepassing van de krachtens artikel 1 toegekende vrijstelling en is bijgevolg niet in strijd met de artikelen 170 en 172 van de Grondwet.

Artikel 2 bespreekt de inwerkingtreding.

De goedkeuringswet voorziet in de toepassing met terugwerkende kracht van het Aanvullend Protocol vanaf 28 april 2005, datum van ondertekening. Deze toepassing met terugwerkende kracht biedt aan de Directeur van het Verbindingsbureau van de BIRD en aan de andere leden van het Verbindingsbureau, de mogelijkheid om van de voorrechten en immunititeiten te kunnen genieten vanaf de datum van ondertekening van het Aanvullend Protocol. De retroactieve toepassing betekent niet dat het Aanvullend Protocol op het internationale vlak met terugwerkende kracht in werking zal treden. Het betrokken artikel voorziet enkel dat de bepalingen van het Aanvullend Protocol, na zijn inwerkingtreding op het internationale vlak, in België kunnen worden toegepast met terugwerkende kracht vanaf de datum van zijn ondertekening. De rechtvaardiging van dit artikel berust op het beginsel, opgenomen in de preambule van het Verdrag van 13 februari 1946 nopens de voorrechten en immunititeiten van de Verenigde Naties en naar analogie van het voorschrift in de preambule van het Verdrag van Wenen van 18 april 1961 inzake diplomatiek verkeer, volgens hetwelk de toegekende voorrechten en immunititeiten noodzakelijk zijn voor de goede werking van het Verbindingsbureau van de BIRD in België. Door de toepassing van de voorrechten en immunititeiten te laten terugwerken kunnen aldus de goede werking en de onafhankelijkheid van het Verbindingsbureau van de BIRD eveneens verzekerd worden in de periode tussen de ondertekening en de inwerkingtreding van het Aanvullend Protocol.

Op 11 maart 2010 heeft de Raad van State zijn advies gegeven bij het voorontwerp van wet houdende instemming met het voorliggende akkoord. Met be-

référence aux clarifications ci-dessus de l'exposé des motifs à l'article 1er de l'Accord. Il convient de rappeler encore une fois que le mandat donné au ministre des Finances n'implique en aucune façon que le gouvernement puisse unilatéralement modifier les privilèges fiscaux accordés dans l'accord. Une telle modification ne peut être effectuée que par un nouvel accord entre le Royaume de Belgique et la BIRD modifiant le présent accord.

En ce qui concerne le point 2 de l'avis du Conseil d'État, on se référera à la justification qui se trouve au dernier paragraphe de cet exposé des motifs.

*Le vice-premier ministre
et ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDEERS.

Le vice-premier ministre et ministre des Finances,

Steven VANACKERE.

trekking tot punt 1 van dit advies wordt verwezen naar de bovenstaande verduidelijkingen in deze memorie bij artikel 1 van het akkoord. Hierbij moet nogmaals worden benadrukt dat de aan de minister van Financiën gegeven machtiging in geen geval impliceert dat de regering eigenmachtig de in het akkoord toegekende fiscale voorrechten zou kunnen wijzigen. Een dergelijke aanpassing kan uitsluitend gebeuren door middel van een nieuwe overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de BIRD tot wijziging van het voorliggend akkoord.

Met betrekking tot punt 2 van het advies van de Raad van State wordt verwezen naar de verantwoording in de laatste paragraaf van deze memorie.

*De vice-eersteminister
en minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDEERS.

De vice-eersteminister en minister van Financiën,

Steven VANACKERE.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, et de Notre vice-premier ministre et ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères, et Notre vice-premier ministre et ministre des Finances, sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat le projet de loi dont la teneur suit :

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Le Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement, signé à Bruxelles le 28 février 2005, sortira son plein et entier effet.

Art. 3

La présente loi produit ses effets le 28 février 2005.

Donné à Bruxelles, le 2 octobre 2012.

ALBERT,

Par le Roi :

*Le vice-premier ministre
et ministre des Affaires étrangères,*

Didier REYNDEERS.

Le vice-premier ministre et ministre des Finances,

Steven VANACKERE.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, en van Onze vice-eersteminister en minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken, en Onze vice-eersteminister en minister van Financiën, zijn ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen :

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Aanvullend protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Art. 3

Deze wet heeft uitwerking met ingang van 28 februari 2005.

Gegeven te Brussel, 2 oktober 2012.

ALBERT,

Van Koningswege :

*De vice-eersteminister
en minister van Buitenlandse Zaken,*

Didier REYNDEERS.

De vice-eersteminister en minister van Financiën,

Steven VANACKERE.

PROTOCOLE COMPLÉMENTAIRE

entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement.

LE ROYAUME DE BELGIQUE,

ci-après dénommé « la Belgique »

et

LA BANQUE INTERNATIONALE POUR LA RECONSTRUCTION ET LE DÉVELOPPEMENT,

ci-après dénommée « la BIRD »

Vu l'Accord entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement sur l'établissement en Belgique d'un Bureau de liaison de cette Organisation, signé le 26 avril 1999;

Désireux de préciser le régime des privilèges et immunités nécessaires à l'exercice des fonctions du Bureau de liaison de la BIRD,

Sont convenus de ce qui suit :

Article 1er

1. Sans préjudice des obligations qui découlent pour la Belgique des dispositions des traités concernant l'Union européenne et de l'application des dispositions légales et réglementaires, les fonctionnaires de la BIRD affectés au Bureau de liaison jouissent du droit, pendant la période de douze mois suivant leur première prise de fonctions en Belgique, d'importer ou d'acquérir, en exemption des droits à l'importation et de la taxe sur la valeur ajoutée, les meubles meublants et un véhicule automobile destinés à leur usage personnel.

2. Le ministre des Finances du gouvernement belge fixe les limites et les conditions d'application du présent article.

3. La Belgique n'est pas tenue d'accorder à ses propres ressortissants ou résidents permanents les avantages visés au § 1er du présent article.

Article 2

Chacune des Parties notifie à l'autre partie l'accomplissement des procédures requises pour la mise en vigueur du présent Protocole.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Protocole.

Fait à Bruxelles, le 28 février 2005, en deux exemplaires, en langues française et néerlandaise, les deux textes faisant également foi.

AANVULLEND PROTOCOL

tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling.

HET KONINKRIJK BELGIË,

hierna genoemd « België »

en

DE INTERNATIONALE BANK VOOR WEDEROPBOUW EN ONTWIKKELING,

hierna genoemd « de BIRD »

Gezien het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling inzake de vestiging in België van een Verbindingsbureau van deze Organisatie, ondertekend op 26 april 1999;

Wensende het stelsel van voorrechten en immuniteiten die nodig zijn voor de uitoefening van de taken van het Verbindingsbureau van de BIRD nader te omschrijven,

Zijn het volgende overeen gekomen :

Artikel 1

Onverminderd de verplichtingen die voor België voortvloeien uit de bepalingen van de verdragen betreffende de Europese Unie en uit de toepassing van de wetten en voorschriften, hebben de ambtenaren van de BIRD, aangesteld bij het Verbindingsbureau, het recht, binnen de twaalf maanden volgend op het tijdstip waarop zij hun functie in België voor het eerst opnemen, meubelen en een motorvoertuig voor persoonlijk gebruik vrij van rechten bij invoer en van belasting over de toegevoegde waarde in te voeren of aan te kopen.

De minister van Financiën van de Belgische regering bepaalt de perken en de voorwaarden voor de toepassing van dit artikel.

België is er niet toe gehouden de in § 1 van dit artikel vermelde voordelen aan eigen onderdanen of permanente verblijfshouders toe te kennen.

Artikel 2

Elke Partij brengt de andere Partij ervan in kennis dat is voldaan aan de vereiste procedures voor de inwerkingtreding van dit Protocol.

TEN BLIJKE WAARVAN, de gevolmachtigden van de Partijen dit Protocol hebben ondertekend.

Gedaan te Brussel, op 28 februari 2005, in tweevoud, in de Franse en de Nederlandse taal, zijnde de twee teksten gelijkelijk rechtsgeldig.

**AVANT-PROJET DE LOI
SOUMIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

Avant-projet de loi portant assentiment au Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement, signé à Bruxelles le 28 février 2005.

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Le Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement, signé à Bruxelles le 28 février 2005, sortira son plein et entier effet.

Art. 3

La présente loi produit ses effets le 28 février 2005.

*
* *

**VOORONTWERP VAN WET
VOOR ADVIES VOORGELEGD
AAN DE RAAD VAN STATE**

Voorontwerp van wet houdende instemming met het Aanvullend protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005.

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

Art. 2

Het Aanvullend protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005, zal volkomen gevolg hebben.

Art. 3

Deze wet heeft uitwerking met ingang van 28 februari 2005.

*
* *

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 47.867/1
DU 11 MARS 2010

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le ministre des Affaires étrangères, le 16 février 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi «portant assentiment au Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement, signé à Bruxelles le 28 février 2005», a donné l'avis suivant :

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique (1) et l'accomplissement des formalités prescrites.

*
* *

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET DE LOI

L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de permettre aux Chambres législatives fédérales de donner leur assentiment au Protocole complémentaire entre le Royaume de Belgique et la Banque internationale pour la reconstruction et le développement, signé à Bruxelles le 28 février 2005.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. L'article 1er, paragraphe 2, du Protocole complémentaire dispose que le ministre des Finances «fixe les limites et les conditions d'application» de l'article 1er du Protocole complémentaire. Le paragraphe 1er de cet article prévoit l'exemption des droits à l'importation et de la taxe sur la valeur ajoutée pour certains achats ou importations effectués par des fonctionnaires de la Banque internationale pour la reconstruction et le développement (BIRD).

En ce qui concerne pareilles délégations au ministre, le Conseil d'État, section de législation, a déjà relevé par le passé qu'il ressort du principe de légalité en matière fiscale que le législateur doit fixer lui-même tous les éléments essentiels permettant de déterminer la dette d'impôt du contribuable, tels que les catégories de contribuables, l'assiette de l'impôt, le taux d'imposition ou le tarif, et les exemptions ou modérations éventuelles et que, dès lors, une délégation de pouvoir au gouvernement — *a fortiori* à un ministre — portant sur la détermination d'un ou de plusieurs de ces éléments est, en principe, inconstitutionnelle (2).

(1) Dès lors qu'il s'agit d'un avant-projet de loi, on entend par fondement juridique la conformité aux normes supérieures.

(2) Voir notamment l'avis 46.342/3 du Conseil d'État, section de législation, du 15 avril 2009 sur un avant-projet devenu l'ordonnance du 4 février 2010 portant assentiment à l'Accord de siège entre le Royaume de Belgique et le Comité international de Médecine militaire, signé à Bruxelles le 2 juin 2008, *Doc. Parl.*, Parl. Brux.-Cap., 2009, n° A-16/1, p. 6-7.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
Nr. 47.867/1
VAN 11 MAART 2012

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 16 februari 2010 door de minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet «houdende instemming met het Aanvullend Protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005», heeft het volgende advies gegeven :

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond (1), alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN WET

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe de federale Wetgevende Kamers te laten instemmen met het Aanvullend Protocol tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling, ondertekend te Brussel op 28 februari 2005.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. In artikel 1, lid 2, van het Aanvullend Protocol wordt bepaald dat de minister van Financiën «de perken en de voorwaarden (bepaalt) voor de toepassing» van artikel 1 van het Aanvullend Protocol. In lid 1 van dat artikel wordt voorzien in een vrijstelling van rechten bij invoer en van belasting over de toegevoegde waarde voor bepaalde aankopen of invoerichtingen door ambtenaren van de Internationale Bank voor wederopbouw en ontwikkeling (BIRD).

Wat dergelijke delegaties aan de minister betreft, merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in het verleden reeds op dat uit het legaliteitsbeginsel in fiscale zaken voortvloeit dat de wetgever zelf alle wezenlijke elementen dient vast te stellen aan de hand waarvan de belastingschuld van de belastingplichtige kan worden bepaald, zoals de categorieën belastingplichtigen, de grondslag van de belasting, de aanslagvoet of het tarief, en de eventuele vrijstellingen en verminderingen, en dat derhalve een delegatie van bevoegdheid aan de regering — *a fortiori* aan een minister — die betrekking heeft op het bepalen van één of meer van die elementen, in beginsel ongrondwettig is (2).

(1) Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder rechtsgrond verstaan de overeenstemming met de hogere rechtsnormen.

(2) Zie onder meer advies 46.342/3 van de Raad van State, afdeling Wetgeving, van 15 april 2009 over een voorontwerp dat geleid heeft tot de ordonnantie van 4 februari 2010 houdende instemming met het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en het Internationaal Comité voor Militaire Geneeskunde, ondertekend te Brussel op 2 juni 2008, *Parl. St.*, Br. H. Parl., 2009, nr. A-16/1, p. 6-7.

L'autorité dont émane la demande d'avis a manifestement conscience des problèmes de constitutionnalité que les dispositions peuvent poser sur ce point et apporte à cet égard les précisions suivantes dans l'exposé des motifs du projet de loi :

« En plus, il convient de noter que l'habilitation du ministre des Finances correspond à l'article 42, § 3, du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (Code TVA), notamment le dernier alinéa, selon lequel le ministre des Finances fixe les limites et les conditions de l'application des exemptions accordées en vertu d'une convention internationale. Ces limites et conditions visent tant la nature (limites fixées en fonction de l'objectif d'une telle exonération, à savoir faciliter l'installation de l'organisation et de son personnel) que la quantité raisonnable des biens concernés, la destination à l'usage personnel du bénéficiaire et l'utilisation effective des biens pour l'installation en Belgique, mais aussi les modalités d'octroi d'une telle exemption afin d'éviter toute fraude ou abus. L'habilitation donnée au ministre des Finances ne concerne dès lors que l'application de l'exemption accordée en vertu de l'article 1er, et n'est par conséquent nullement en contradiction avec les articles 170 et 172 de la Constitution. »

2. Selon l'article 3 du projet, la loi en projet produit ses effets le 28 février 2005. L'attribution d'un effet rétroactif à la loi n'implique toutefois pas que, de ce fait, le Protocole complémentaire rétroagira également.

Aux termes de l'article 24, paragraphe 1er, de la Convention de Vienne du 23 mai 1969 sur le droit des traités (1), un traité entre en vigueur suivant les modalités et à la date fixées par ses dispositions ou par accord entre les États ayant participé à la négociation. L'article 24, paragraphe 2, de cette convention dispose que, à défaut de telles dispositions ou d'un tel accord, un traité entre en vigueur « dès que le consentement à être lié par le traité a été établi pour tous les États ayant participé à la négociation ».

Le présent Protocole complémentaire dispose en son article 2 que chacune des parties notifie à l'autre partie l'accomplissement des procédures requises pour la mise en vigueur de ce protocole. Le Protocole complémentaire n'entrera dès lors en vigueur que lorsque chacune des parties en aura informé l'autre.

L'article 3 du projet doit dès lors être omis (2).

La chambre était composée de

M. M. VAN DAMME, président de chambre.

MM. J. BAERT et W. VAN VAERENBERGH, conseillers d'État.

MM. M. RIGAUX et M. TISON, assesseurs de la section de législation.

Mme G. VERBERCKMOES, greffier.

(1) Cette convention a été approuvée par la loi du 10 juin 1992.

(2) L'intention qui, selon l'exposé des motifs, est à la base de l'article 3 du projet ne sera pas réalisée par l'attribution d'un effet rétroactif à la loi d'approbation. Pour que certains privilèges et immunités figurant dans le protocole concerné puissent déjà être appliqués unilatéralement en droit interne durant la période s'étendant de la signature du protocole à son entrée en vigueur, il faut qu'une disposition légale rédigée expressément et spécifiquement en ce sens le permette.

De adviesvragende overheid is er zich blijkbaar van bewust dat op dat punt vragen kunnen rijzen met betrekking tot de grondwettigheid van de regeling en verstrekt in de memorie van toelichting bij het ontwerp van wet in dat verband de volgende verduidelijking :

« Bovendien dient te worden opgemerkt dat de machtiging die aan de minister van Financiën wordt gegeven conform is aan artikel 42, § 3, van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (BTW-wetboek), met name het laatste lid, krachtens hetwelk de minister van Financiën de perken en de voorwaarden vaststelt waarbinnen de vrijstellingen, die krachtens een internationale overeenkomst werden toegekend, in de praktijk worden toegepast. Deze perken en voorwaarden betreffen zowel de aard (beperkingen in functie van het doel van de vrijstelling, namelijk het vergemakkelijken van de vestiging van de organisatie en haar personeel) als de redelijke hoeveelheid van de betrokken goederen, de bestemming tot het persoonlijk gebruik van de begunstigde en de daadwerkelijke aanwending ervan voor de installatie in België, maar eveneens de modaliteiten waaronder de vrijstelling wordt toegekend met het oog op het verhinderen van elke fraude of misbruik. De aan de minister van Financiën gegeven machtiging betreft dus enkel de toepassing van de krachtens artikel 1 toegekende vrijstelling en is bijgevolg niet in strijd met de artikelen 170 en 172 van de Grondwet. »

2. Blijkens artikel 3 van het ontwerp heeft de ontworpen wet uitwerking met ingang van 28 februari 2005. Het verlenen van terugwerkende kracht aan de wet heeft evenwel niet tot gevolg dat het Aanvullend protocol daardoor ook met terugwerkende kracht in werking zal treden.

Luidens artikel 24, lid 1, van het verdrag van Wenen van 23 mei 1969 inzake het verdragenrecht (1), treedt een verdrag in werking op de wijze en op de dag zoals geregeld in zijn bepalingen, of krachtens overeenstemming tussen de staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen. Artikel 24, lid 2, van het voornoemde verdrag bepaalt dat, indien dergelijke bepalingen of een dergelijke overeenstemming ontbreken, een verdrag in werking treedt « zodra de instemming door het verdrag gebonden te worden, vaststaat voor alle Staten die hebben deelgenomen aan de onderhandelingen ».

Het voorliggende Aanvullend protocol bepaalt in zijn artikel 2 dat elke partij de andere partij ervan in kennis stelt dat aan de voor de inwerkingtreding van dit protocol vereiste procedures is voldaan. Derhalve zal pas op het ogenblik dat elke partij de andere partij hiervan in kennis heeft gesteld, het Aanvullend protocol in werking treden.

Artikel 3 van het ontwerp dient dan ook te worden wegge laten (2).

De kamer was samengesteld uit

De heer M. VAN DAMME, kamervoorzitter.

De heren J. BAERT en W. VAN VAERENBERGH, staatsraden.

De heren M. RIGAUX en M. TISON, assessoren van de afdeling Wetgeving.

Mevrouw G. VERBERCKMOES, griffier.

(1) Dit verdrag is goedgekeurd bij de wet van 10 juni 1992.

(2) De bedoeling die volgens de memorie van toelichting ten grondslag ligt aan artikel 3 van het ontwerp wordt niet gerealiseerd door het verlenen van terugwerkende kracht aan de goedkeuringswet. Omdat bepaalde voorrechten en immunititeiten die zijn vervat in het betrokken protocol reeds eenzijdig in het interne recht zouden kunnen worden toegepast gedurende de periode van de ondertekening van het protocol tot de inwerkingtreding ervan, dient dit te worden mogelijk gemaakt door middel van een uitdrukkelijke en specifiek daartoe geredigeerde wetsbepaling.

Le rapport a été présenté par M. P. DEPUYDT, premier auditeur chef de section.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Le greffier,

G. VERBERCKMOES.

Le président,

M. VAN DAMME

Het verslag werd uitgebracht door de heer P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer M. VAN DAMME.

De griffier,

G. VERBERCKMOES.

De voorzitter,

M. VAN DAMME.